

mywanie kontroli nad gospodarką i zarządzanie nią. Chcąc uniknąć dużych przyływów i odpływów spekulacyjnych walut zagranicznych, Chińczycy nie będą się teraz spieszyć z otwieraniem swoich zamkniętych dotąd rynków kapitałowych¹⁴.

Tylko duże, kontynentalne kraje z wielką liczbą ludności mogą zwiększyć konsumpcję krajową, co może osłabić wpływ obecnych zaburzeń walutowych na ich gospodarkę¹⁵.

Jakie szanse i wyzwania stwarza globalizacja?

Skończył się jeden etap w historii ludzkości. Nowy zapowiada się obiecująco. Posunięcie, które uruchomiło zglobalizowany rynek, datuje się na marzec 1991 r., kiedy to National Science Foundation sprywatyzowała Internet, nie zdając sobie zresztą w pełni sprawy z tego, jak potężnym okaże się on narzędziem, jeśli chodzi o zwiększenie wydajności, umożliwienie ludziom i firmom stykania się ze sobą pomimo istnienia granic, a także utworzenie rynku globalnego¹⁶.

Potęga gospodarcza rozciągnie się na wiele ośrodków na całym świecie. Będą to „miasta na skrzyżowaniach”, w których ludzie, idee i kapitały pochodzące z różnych regionów geograficznych stykają się ze sobą, wchodzą w interakcje i stale wzajemnie na siebie oddziałują. To miejsca, gdzie narodzi się nowa wiedza, powstaną nowe produkty i usługi¹⁷.

Siła globalizacji po raz pierwszy ujawniła się dziesięć lat temu na giełdach – w lipcu 1997 r., u zarania azjatyckiego kryzysu finansowego. W ciągu paru dni odczuły go wszystkie rynki wschodzące tego regionu... Największe zagrożenie dla przetrwania ludzkości stanowi natomiast globalne ocieplenie i zmiana klimatu. Zniszczeniu

¹⁴ Lee Kuan Yew, *Changes in the Wind*, *Forbes*, 19 października 2009 r.

¹⁵ Lee Kuan Yew, *The World Is Truly a Global Village*, *Forbes*, 26 marca 2012 r.

¹⁶ Lee Kuan Yew, *How Will Singapore Compete in a Global Economy?*, wystąpienie w Nanyang Technological University, Singapur, 15 lutego 2000 r.

¹⁷ Lee Kuan Yew, *The Role of Singapore in the Asian Boom*, przemówienie wygłoszone w International Graduate School of Management, Barcelona, 13 września 2005 r.

mogą ulec siedliska milionów, może nawet miliardów ludzi... Już trwa przepychanka o bogactwa pod lodami... Jeśli poziom mórz podniesie się i zaleje wiele milionów ludzi, jeśli stopią się lodowce Himalajów, Tybetu i Andów, a w rezultacie kolejnym milionom będzie brakowało wody, to naprawdę nie będzie to już „życie jak zwykle”¹⁸.

Technika świadcząca o ujarzmieniu natury przez człowieka zawsze zmieniała świat bardziej niż wszystkie przemiany w sferze politycznej i ideologicznej... Tym, co na życiu waszego pokolenia odbije się głębiej niż jakikolwiek inny czynnik, jest rosnąca szybkość zmian w nauce i technice. Dzięki poznaniu „mapy” ludzkiego genomu wasze życie stanie się zdrowsze i potrwa dłużej. W paru nadchodzących dekadach nastąpi zalew odkryć w biotechnologii... Na całym świecie będzie więcej żywności i dóbr konsumpcyjnych. W skali globalnej rozprzestrzenią się handel i inwestycje, gdyż w coraz większej liczbie krajów wschodzących będzie się bujnie rozwijać społeczeństwo konsumpcyjne... Będzie więcej ludzi, co przełoży się na większy wzrost gospodarczy i większy dobrobyt.

Większa liczba ludzi powoduje jednak również nasilenie się poważnych problemów, takich jak ogólne ocieplenie, podnoszenie się poziomu mórz, topnienie pokrywy lodowej, które związane są ze wzrostem zawartości dwutlenku węgla oraz gazów cieplarnianych w powietrzu, prowadzącym do zmian klimatycznych na całym świecie. Wraz z większą gęstością zaludnienia pojawi się więcej sporów i konfliktów, jako że ludzie będą ze sobą walczyć o ograniczone przestrzenie i ograniczone zasoby naturalne świata, zwłaszcza o ropę. Są też inne, głęboko zakorzenione i nieprzemijające problemy: AIDS, przemyt narkotyków, nielegalne migracje, globalne mafie. Stanowią one – podobnie jak globalny terroryzm – nieodłączną część zglobalizowanego świata¹⁹.

¹⁸ Lee Kuan Yew, *More Globalized, More Troubled*, *Forbes*, 15 października 2007 r.

¹⁹ Lee Kuan Yew, *What Has the Future in Store for Your Generation?*, przemówienie wygłoszone w Nanyang Auditorium, Singapur, 18 lutego 2003 r.